

A Fővárosi Ítéltábla dr. Budai Anikó (**felperesi képviselő címe**) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Bohács Zsolt ügyvéd (**alperesi képviselő címe**) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen törzskönyv kiadása és jognyilatkozat pótlása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2015. május 21. napján kelt 3.G.40.145/2015/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;
kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa, valamint 5.770 (Ötezer-hétszázhetven) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság 2015.május 21. napján kelt 3.G.40.145/2015/6. számú ítéletével egyrészt kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperesnek az ... forgalmi rendszámú C. típusú gépjármű törzskönyvét, másrészt a gépjármű nyilvántartásba bejegyzett opciós jog törléséhez szükséges alperesi hozzájáruló nyilatkozatot pótolta és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 38.100 forint perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 forint eljárási illetéket.

Megállapította, hogy az alperes jogelődje és a felperes között 2008. június 25-én az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 523. §-a szerinti, az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) hatálya alá eső fogyasztási kölcsönszerződés jött létre, melynek célja az ... forgalmi rendszámú gépjármű vételárának a finanszírozása volt. A kölcsönszerződés biztosítására opciós szerződéssel vételi jogot alapítottak a perbeli gépjárműre a jogelőd javára és biztosítéki céllal adásvételi szerződést is kötöttek. A kölcsönszerződés 2. pontja szerint annak elválaszthatatlan részét képezte a kódszámú üzletszabályzat (a továbbiakban: ÜSZ1.), melynek vonatkozásában az elsőfokú bíróság felperes vitatása folytán vizsgálta, hogy az a szerződés részévé vált-e. Kifejtette, hogy a szerződéskötéskor hatályos Ptk. 205/B. § (1) bekezdése az üzletszabályzat szerződés részévé válásához feltételként azt írta elő, hogy alkalmazója tegye lehetővé szerződő partnere számára az abban foglaltak megismerését és szükséges annak a másik fél kifejezett vagy ráutaló magatartással történő elfogadása is. A perbeli esetben a kölcsönszerződés 3. pontja tartalmazta, hogy felperes megismerte az üzletszabályzatot, sőt az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek fogadta el, emellett a személyes meghallgatása során sem tett említést arról, hogy ne lett volna lehetősége az okirat aláírását megelőzően az üzletszabályzatot elolvasni, megismerni. Mindebből arra vont le következtetést, hogy az ÜSZ1. a szerződés részévé vált, így annak tartalmával együttesen kellett értelmezni a keresettel érintett opciós és adásvételi szerződést. Alperes azon védekezésére figyelemmel, miszerint időközbeni módosítás folytán hatályát veszítette az ÜSZ1., annak XII.1. pontjában foglalt rendelkezése - mely az üzletszabályzat módosítását szabályozta -

tisztességtelenségét az elsőfokú bíróság vizsgálta. Kifejtette, hogy a Ptk. 240. § (1) bekezdése szerint a szerződés egyoldalú módosítása rendkívüli és kivételes esetben történhet meg a másik felet védő garanciális szabályok betartása mellett; a Hpt. 210. § (3) bekezdése a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában kizárólag a kamat, díj és egyéb szerződési feltételek egyoldalú módosítására adott speciális felhatalmazást a hitelező számára azzal, hogy az erre vonatkozó feltételeket egyértelműen rögzítenie kellett. A 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 6. pontja is rögzíti, hogy tisztességtelen az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó olyan kikötés, amely a fogyasztóval szerződő pénzügyi intézmény számára - fogyasztó hátrányára - indokolatlan és egyoldalú előnyt nyújt. A kikötés különösen akkor tisztességtelen, ha a feltételei nem tételesen meghatározottak, vagyis az oklista hiányzik, vagy az van, de példálózó jellegű felsorolást tartalmaz. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az ÜSZ1. XII.1. pontja a szerződés egyoldalú módosításának a lehetőségét úgy adta meg az alperes jogelődje számára, hogy abban korlátozás nem szerepelt, az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei egyáltalán nem kerültek meghatározásra, ez a pénzintézzel szerződő félre, azaz felperesre indokolatlanul hátrányos és tisztességtelen, a Ptk. 209. § (1) bekezdése szerint. Emellett a kölcsönszerződés nem vitásan fogyasztói szerződés, ezért a vitatott rendelkezés a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése értelmében semmis, arra jog nem alapítható, ebből következően az alperes által hivatkozott, 2009. augusztus 1. napjától érvényes ... kódszámú üzletszabályzat (a továbbiakban: ÜSZ2.) a szerződő felek jogviszonyára nem irányadó, az abban meghatározott zárt opcióra vonatkozó alperesi érvelés vizsgálata mellőzhető volt.

Megállapította, hogy az opciós szerződés 5. pontja szerint a vételi jogot a hitelező a szerződés aláírásától számított öt éves időtartam alatt gyakorolhatta, legfeljebb addig, amíg felperes a kölcsönszerződésből eredő tartozását maradéktalanul nem teljesítette, ebből következően az opciós jogot öt évre hozták létre, az okirat 8. pontja csupán az opciós jog gyakorlásának ezen időtartamon belüli feltételeit rögzítette, ha a feltételek nem következtek be, nem volt gyakorolható a vételi jog sem. Tekintve, hogy alperes jogelődje a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg, a szerződés aláírásától számított öt évre alapított vételi joggal rendelkezett, az 2013. június 25. napján megszűnt, így ezen jogra hivatkozással a perbeli gépjármű törzskönyvének birtokban tartására nem volt lehetősége. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az adásvételi szerződés alapján sem volt mód a törzskönyv visszatartására, mert erre vonatkozó jogot a szerződés nem keletkeztetett, az annak hatályba léptetéséről szóló 5. pont rendelkezéseit ugyanis alperes által is ismerten a Szegedi Ítéltábla a Pf.I.20.452/2007/3. számú ítéletével - tisztességtelensége okán - érvénytelennek nyilvánította. Nem osztotta az elsőfokú bíróság alperes azon védekezését, hogy a törzskönyv visszatartása az ÜSZ1. IV.9. pontja szerint gyakorolható jogosultság, ezen szerződési kikötés önálló, atipikus biztosíték jellegű megállapodás lenne. Kétségtelen, hogy a szerződési szabadság elvéből következően a feleknek megvan a lehetősége, hogy a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékeként megállapodjanak a törzskönyv birtoklási jogának mindaddig történő fenntartásában, amíg a szerződés maradéktalanul nem teljesül, a perbeli megállapodás azonban ekként nem minősíthető. Az opciós szerződés részét képező ÜSZ1. VI.1. pontja alapján, a vételi jog alapítására tekintettel került alperes jogelődje a perbeli gépjármű törzskönyvének a birtokába, sőt az egyéb korlátozás, azaz az elidegenítési és terhelési tilalom is kizárólag a vételi jog biztosítására került kikötésre, függetlenül attól, hogy bejegyzést nem nyert. A Ptk. 207. § (1) bekezdése alapján az ÜSZ1. VI.1. és IV.9. pontját együttesen akként kellett értelmezni, hogy a gépjármű törzskönyvének kiadása, illetőleg a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozat megadása vonatkozásában az opció, azaz a vételi jog léte megszorító feltétel. A két egymásnak ellentmondó üzletszabályzati rendelkezés ekkénti értelmezése kedvezőbb a felperes mint fogyasztó számára, mindebből következően az opciós jog megszűnésével a törzskönyv birtoklásához való jogosultság is megszűnt, alperes tehát annak kiadását az ÜSZ1. IV.9. pontja alapján sem tagadhatta meg.

A birtoklás alaptalansága folytán a Ptk. 193. § (1) bekezdése szerint is követelhetette felperes a törzskönyv kiadását.

Az opciós jog megszűnése és az ÜSZ1. IV.9. pontja fentiek szerinti értelmezése szerint alperes arra sem volt jogosult, hogy az opciós jog mint korlátozó bejegyzés törléséhez szükséges nyilatkozat megadását megtagadja, a törlésre a 326/2011. (XII.28.) Korm. rendeletben foglaltak szerint a hozzájárulása alapján kerülhetne sor, melynek megtagadásával joggal való visszaélést valósított meg, így felperes a hozzájáruló nyilatkozat Ptk. 5. § (3) bekezdése alapján történő pótlását jogszerűen kérte.

Az ítélet ellen alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen a megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az 1/2009. (VI.24.) PK véleménybe ütközően elmulasztotta a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségét, ugyanis arról, hogy megítélése szerint az ÜSZ2. nem vált a szerződés részévé, nem adott tájékoztatást és nem hívta fel az ezzel kapcsolatos nyilatkozata, védekezése előterjesztésére. Megfelelő tájékoztatás és figyelemfelhívás hiányában pedig az alperes megalapozottan hivatkozhat arra, hogy az ÜSZ2. a szerződés részévé vált, e körbeni érvelése a Pp. 235. §-a alapján figyelembe veendő.

Annak vizsgálata során, hogy az ÜSZ2. a szerződés részévé vált-e, nem mellőzhető annak tisztázása, hogy a módosításra milyen indokok alapján került sor, ennek vizsgálatát azonban az elsőfokú bíróság elmulasztotta, így tévesen figyelmen kívül maradt, hogy a módosítás oka egyrészt a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.452/2007/3. számú - közérdekű kereset alapján hozott - ítélete, valamint a 2009. évi XIII. törvény és a 2009. évi CL. törvény módosítást kötelezően előíró rendelkezése. A Szegedi Ítéltábla fenti ítélete az ÜSZ1. egyes rendelkezéseit érvénytelenítette, így az alperes azokat nem csak a perbeli, hanem minden további üzletszabályzatából eltávolította, így kifejezetten az ügyfelekre nézve előnyös módosítások történtek. A 2009. évi XIII. törvény 2009. augusztus 1. napjával módosította a Hpt. kölcsönszerződések és pénzügyi lízingszerződések kamat, díj és költségek módosítására vonatkozó rendelkezéseit. A Hpt. 210. § (3) bekezdése előírta, hogy fogyasztóval vagy mikrovállalkozással kötött kölcsönszerződés vagy pénzügyi lízingszerződésben kizárólag a kamatot, díjat vagy költséget lehet egyoldalúan - az ügyfél számára kedvezőtlenül - módosítani abban az esetben, ha a szerződés a módosítandó kamat-, díj- vagy költségelemre kihatással bíró ok-okozati feltételek megváltozása esetére azt lehetővé teszi. Alperesnek tehát törvényi felhatalmazása volt az üzletszabályzatban a kamat, díj, költség egyoldalú módosítása jogának a kikötésére. A 2009. évi CL. törvénnyel történt módosítás következtében a Hpt. 210. §-a kiegészült a (14) bekezdéssel, mely értelmében a pénzügyi intézmény az ügyfél számára nem kedvezőtlenül egyoldalúan módosíthatja az ügyféllel kötött szerződés feltételeit, ezen rendelkezés a 170. § (7) bekezdése szerint a törvény hatályba lépését megelőzően kötött szerződésekre is alkalmazandó.

Mindezt az elsőfokú bíróság a 2009. XIII. törvény és a 2009. évi CL. törvény alperesre nézve kötelező előírásokat tartalmazó rendelkezéseivel ellentétesen, tehát jogszabálysértően jutott arra a következtetésre, hogy az alperes az ÜSZ1. módosítására nem volt jogosult, így téves az az álláspontja, hogy az ÜSZ2. nem bír kötelező erővel a felek jogviszonyában. Az ÜSZ1. XII.1. pontja tisztességtelenségének a megállapítása tehát nem jelenti, hogy a hitelező egyoldalúan nem módosíthatta volna az üzletszabályzatát, megtehetette, ha az a törvényi előírásnak megfelelt, illetőleg akkor is, ha az az ügyfélre nem eredményezett hátrányos módosítást. Az ÜSZ2. V.6. pontjában meghatározott zárt opció nem hátrányos módosítás, mert felperes kezdetektől tisztában volt azzal, hogy az opciós jog mint biztosíték a teljes futamidőre fennáll, a hitel elsődleges fedezete, erre utal az opciós szerződés 4. pontja és az ÜSZ1. I.29. pontja, valamint IV.7. pontja. Önmagában az utóbbi rendelkezés tisztességtelensége nem jelenti, hogy felperes akarata, tudata nem fogta át azt, hogy az opció a teljes futamidőre szóló elsődleges biztosíték a kölcsönszerződésnek. Az ÜSZ2.-ben rögzített, a biztosítéki célú opciós joghoz kapcsolódó pontosítás tehát nem tekinthető hátrányos módosításnak a korábbi szerződéses rendelkezéshez képest, illetőleg azért sem, mert az ÜSZ1. IV.7.

pontjába foglalt kötelezettség teljesítésének az elmaradása felmondási ok lenne, ez azonban zárt opció esetén nem merülhet fel.

Téves jogi álláspontja folytán mellőzte az elsőfokú bíróság a zárt opció jogintézményének a vizsgálatát; az ÜSZ2. V.6. pontja egyértelműen azt rögzíti, hogy a hitelező az opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja, az opciós szerződésben rögzített időtartam alatt. Az opciós szerződés szerint a hitelező a vételi jogát akkor gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben, akár egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, illetőleg, ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül. Zárt opció esetén tehát a szerződésben rögzített öt éves időtartam a kikötött feltételtől számít, melyet az opciós szerződés 8. pontja tartalmazott. Alperes a kölcsönszerződést felmondta és opciós jogát 2014. július 28-án gyakorolta, ezen időpontban az öt éves határidő még nem telt el, mindezért az elsőfokú bíróságnak alaptalan az a megállapítása, hogy az opciós jog 2013. június 25-én megszűnt a szerződésben kikötött öt év elteltéig.

Az ÜSZ1. IV.9. pontja, valamint az ÜSZ2. V.7. pontja értelmében alperes csak abban az esetben köteles a gépjármű törzskönyvét kiadni - éppen a gépjármű biztosítéki funkciójából következően -, ha a kölcsönbevevő valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette. Ezen szerződési rendelkezések alperes álláspontja szerint önálló, atipikus biztosítéki megállapodások, melyek nincsenek összefüggésben a másik két biztosítékkal, nem kapcsolódnak sem az opciós, sem az adásvételi szerződéshez. Ebből következően a vételi jog esetleges megszűnése a törzskönyv kiadására irányuló kérelem teljesíthetősége szempontjából közömbös. Alperes ezen jogi álláspontja alátámasztására szegedi bírósági határozatokra, valamint Fővárosi Törvényszék és Kúria által hozott ítéletre hivatkozott, azt állítva, szükségtelen annak vizsgálata, hogy az opciós jog lejárt-e vagy sem. Az ÜSZ1. IV.9. pontja tekintetében nem értelmezhető megszorító feltételként az opciós jog lejártá, utóbbi a törzskönyv kiadása szempontjából irreleváns. Azért is irrató a vételi jog megszorító feltételként történő értelmezése, mert az ÜSZ1. IV.9. pontjában megfogalmazott kitétel a VI.1. pontban foglaltakkal együttesen sem értelmezhető akként, hogy a vételi jog időtartamán belül fennálló fizetési kötelezettség teljesítése a törzskönyv kiadásának a feltétele. Nyelvtanilag ezen rendelkezés egyértelműen arra vonatkozik, hogy a kölcsönszerződésbe foglalt valamennyi kötelezettség teljesítése a kiadás feltétele, emellett a törzskönyv birtokban tartását szabályozó ÜSZ1. IV.9. pontja a vételi jog biztosításához képest önálló, szerkezetileg is elkülönült rendelkezés, mely ugyancsak az önálló biztosítékkénti szerepét támasztja alá. Tekintve, hogy felperes a szerződésből eredő valamennyi kötelezettségét nem teljesítette, így a törzskönyv kiadása iránti kérelme nem foghat helyt.

Az opciós jog lejártának téves megállapításából, a vonatkozó szerződési rendelkezések téves értelmezéséből helytelen jogi következtetésre jutott az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy jogalap nélkül birtokolja alperes a gépjármű törzskönyvét, és pótolta az alperes hozzájáruló nyilatkozatát az opciós jog törléséhez.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, alperes másodfokú perköltségben - jogi képviseleti munkadíjban és útiköltségként készkiadásban - történő marasztalását kérte.

Véleménye szerint az elsőfokú bíróság eljárásjogi szabályt nem sértett, az ÜSZ1. XII.1. pontjára is kiterjedően a Szegedi Törvényszék által hozott 13.P.21.224/2012/35. számú ítéletében foglaltakról alperesnek tudomása volt, az ÜSZ2. alkalmazhatatlanságának a ténye jogerős - közérdekű perben hozott - Pf.II.20.961/2014/3. számú ítélet mindenkire kötelező erejű megállapításán alapul. Az ÜSZ2. mellőzendősége folytán nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor nem vizsgálta alperes zárt opcióra való hivatkozását, továbbá az ÜSZ1. nem különböztetett meg zárt és nyitott opciót, ha az alperes ettől eltérő jogot kívánt kikötni, úgy azt egyedileg meg kellett volna tárgyalnia a felperessel

akként, hogy az eltérésre a fogyasztó figyelmét felhívja, e körben azonban megállapodás a felek között nem jött létre. A BDT 2000.264. számú döntés szerint a nyitott opció lényege, hogy a jogosult vételi jogával a teljes szerződéses időtartam alatt, míg zárt opciónál csak az opciós szerződésben megjelölt időben élhet. A perbeli esetben az opciós szerződésben megjelölt idő az opciós szerződés 5. pontjában rögzített, az okirat aláírásától számított öt éves időtartamra állt fenn, így az opciós jog - az elsőfokú ítéletében is helytállóan megállapítottan - 2013. június 25. napján megszűnt; nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra vont le következtetést, hogy az opciós szerződés 5. és 8. pontja együttesen értelmezendő. Fenntartotta azon álláspontját, hogy az opciós jog nem terjeszkedhet túl az opciós szerződés aláírásától számított öt éven, akkor sem, ha zárt opció került volna kikötésre. Véleménye szerint az alperesek által opció vonatkozásában hivatkozott egyoldalú szerződésmódosítási jog nem volt gyakorolható, mert a fogyasztóra hátrányos változtatást célzott meg.

Vitatta felperes, hogy önálló biztosítéka lenne a törzskönyv visszatartása a kölcsönszerződésnek, erre vonatkozóan ugyanis nem jött létre közöttük atipikus megállapodás. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az ÜSZ1. IV.9. pontja ekként nem minősülhet, a VI.1. pont alapján a vételi jog alapítására tekintettel került alperes a törzskönyv birtokába. A hitelezőt a törzskönyv feletti rendelkezési jog egyértelműen az opciós szerződéshez kapcsolódóan illeti meg és nem önálló biztosítéki megállapodás alapján, így a törzskönyv osztja az opció jogi sorsát, az opciós jog megszűnésével tehát az ahhoz kapcsolódó, a törzskönyv birtoklásához való jog is megszűnt. Fenntartotta felperes, hogy az ÜSZ1. IV.9. pontja a Ptk. 374. § (2) bekezdésében foglaltak megkerülésére irányult, ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis, ugyanis az opciós jog burkolt meghosszabbítását célozta. Az ÜSZ1. IV.9. pontja nem értelmezhető a VI.1. pontban foglaltaktól függetlenül, helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az együttes értelmezés esetén az egymásnak ellentmondó szerződési feltételek közül a fogyasztóra kedvezőbbet - mely a VI.1. pont - kell figyelembe venni a Ptk. 207. § (2) bekezdése szerint. Alaptalanul hivatkozik alperes tehát arra, hogy az ÜSZ1. IV.9. pontja alapján mindaddig jogosult a törzskönyvet birtokban tartani, amíg a szerződéses kötelezettségek maradéktalanul teljesítésre nem kerülnek, az elsőfokú bíróság által helytállóan megállapítottak szerint nincs jogalapja a törzskönyv birtoklására, azt ki kellett volna adnia, illetőleg az opciós jog törléséhez szükséges hozzájáruló nyilatkozatot is meg kellett volna tennie.

Alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az érdemi döntés helytállóságára kiható eljárásjogi szabálysértés nélkül meghozott ítéletében a tényállást túlnyomórészt feltárta és helyesen vont le következtetést a kereset megalapozottságára.

A bíróságot a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti, az 1/2009. (VI.24.) PK véleményben részletezett tájékoztatási kötelezettség az érvényesített jog szempontjából releváns tényállítások vonatkozásában terheli. Az ÜSZ1. XII.1. pontjának tisztességtelenségére és erre alapítva az ÜSZ2. mellőzendőségére levont ítéleti következtetés azonban nem valamely alperesi tényállítás bizonyítatlanságán alapult, az elsőfokú bíróság az e körben elfoglalt - az alábbiakban kifejtésre kerülő eltérő indokok alapján helytálló - jogi álláspontját tehát korábban nem, csak az érdemi határozata indokolásában fejthette ki, ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra figyelemmel az indokolás részbeni mellőzését, illetőleg kiegészítését találta szükségesnek.

Felperes a fellebbezési ellenkérelmében helytállóan adta elő, hogy a Szegedi Törvényszék közérdekű kereset alapján meghozott 13.P.21.224/2012/35. számú ítéletében az ÜSZ1. XII.1. pontja

tisztességtelenségét - a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.961/2014/3. számú ítélete ezen rendelkezést helybenhagyó rendelkezése folytán - jogerősen megállapította, mely döntés ezen szerződési pont jelen perben történő ismételt vizsgálatát a Pp. 229. § (1) bekezdése szerint kizárta. Az elsőfokú bíróság a fenti - mindenkire kötelező erejű - ítéleti megállapítást minden további vizsgálat és önálló értéktétel kifejezésre juttatása nélkül köteles lett volna figyelembe venni, ezért a fellebbezéssel támadott ítélet e körbeni indokolását a Fővárosi Ítéltábla mellőzte.

A jogerő figyelmen kívül hagyásán túlmenően tévedett az elsőfokú bíróság abban is, hogy az ÜSZ1. XII.1. pontjának tisztességtelensége önmagában kizárta azt, hogy az ÜSZ2. a felek közötti kölcsönszerződés részévé váljon, ezért a jogvita elbírálása körében releváns zárt opcióra vonatkozó szerződési rendelkezés vizsgálata mellőzendő.

Alperes ettől eltérő, fellebbezésben kifejtett álláspontja annyiban helytálló, hogy az általa hivatkozott, egyoldalú szerződésmódosítást engedő jogszabályi rendelkezések közül nem lett volna mellőzhető a 2009. évi CL. törvény 56. § (2) bekezdésével kiegészített Hpt. 210. § (14) bekezdése figyelembevétele, mely - a 170. § (7) bekezdése értelmében a hatálybalépését megelőzően kötött szerződésekre is - engedte, hogy a pénzügyi intézmény az ügyféllel kötött szerződés feltételeit az ügyfél számára nem kedvezőtlenül, egyoldalúan módosítsa. Az ugyancsak hivatkozott 2009. évi XIII. törvénnyel módosított Hpt. 210. § (3) bekezdése viszont figyelmen kívül hagyható, tekintve, hogy az opciós jogra vonatkozó kikötés nem vonható az egyoldalúan módosítható kamat, díj és költség kategóriájába.

A 2009. évi CL. törvény 56. § (2) bekezdésével kiegészített Hpt. 210. § (14) bekezdésében meghatározott jogosultságot a Szegedi Törvényszék 13.P.21.224/2012/35. számú, valamint a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.961/2014/3. számú ítélete nem érinthette, így vizsgálni kellett volna, hogy az ÜSZ2. V.6. pontjában szereplő zárt opció intézményének a bevezetése a felperesre nézve nem kedvezőtlen egyoldalú szerződésmódosításnak tekinthető-e, valamint figyelemmel arra, hogy az ÜSZ2. nem vitásan általános szerződési feltételnek minősülő kikötéseket tartalmaz, tisztázni kellett volna a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése szerinti jogszabályi feltételek teljesülését, illetőleg legalább - a szerződésmódosító jogosultság egyoldalúságából kiindulva - az alperesi nyilatkozat Ptk. 214. § (1) bekezdése szerinti hatályosulását.

Alperes az ÜSZ2. felperessel történő közlésére nem tett előadást, felperes a személyes meghallgatása során arra nem tudott visszaemlékezni, hogy kapott-e a szerződéskötést követően újabb üzletszabályzatot, szerinte erre nem került sor, mindezért az elsőfokú eljárásban feltárt adatok alapján a másodfokú eljárásban nem volt egyértelmű következtetés levonható arra, hogy az ÜSZ2. jelen jogvita elbírálása körében jelentőséggel bíró V.6. pontja a peres felek közötti szerződés részévé vált volna.

Kétségtelen, hogy az alperes az ÜSZ2. szerződés részévé válása bizonyítására a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti felhívást nem kapott, ezen mulasztás azonban a releváns szerződési rendelkezés ügyfélre kedvezőtlen jellege folytán tényleges jelentőséggel nem bír, a szerződésmódosítás ugyanis annak bizonyított közlése, illetőleg hatályosulása esetén sem válhatott volna a szerződés részévé, mivel a 2009. évi CL. 56. § (2) bekezdésével beiktatott Hpt. 210. § (14) bekezdése kizárólag az ügyfélre nem kedvezőtlen egyoldalú szerződésmódosítást engedi, a Fővárosi Ítéltábla pedig az ÜSZ2. V.6. pontjának felperesre nem hátrányos jellegére vonatkozó fellebbezési érvelést sem osztotta.

A kölcsönszerződés részét képező opciós szerződés 5. pontja szerint a vételi jog a szerződés aláírásától számított öt évig, de legfeljebb addig volt gyakorolható, amíg a kölcsönszerződés maradéktalanul nem teljesül. Az ÜSZ2. V.6. pontja viszont az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődő öt éves időtartamon belüli vételi joggyakorlást engedi, utóbbi az alperesre nyilvánvalóan kedvezőbb, mellőzhetővé teszi ugyanis a szerződéskötéstől számított öt év lejártát követően újabb opciós megállapodás létrehozását, ugyanakkor alperes azt nem támasztotta

alá, hogy a vételi joggyakorlás időtartama eltérő kezdő időponttól történő számítása mely okból nem érinti felperest hátrányosan, ekként az a körülmény nem minősül, hogy zárt opció esetén nem merülhet fel az ÜSZ1. IV.7. pontja szerinti kötelezettség elmulasztása, azzal lehetséges felmondási okként felperesnek nem kell számolnia. Ezen alperesi érvelés ugyanis csak akkor lenne helytálló, ha az ÜSZ1. IV.7. pontja alapján az újabb opciós megállapodás létrehozása a felperestől jogszerűen követelhető lenne, ennek viszont ellentmond, hogy a fellebbezési érvrendszer részeként alperes maga is az ÜSZ1. IV.7. pontja tisztességtelenségét állította.

Mindezt érdemben nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra vont le következtetést, hogy az ÜSZ2. nem vált a felek közötti kölcsönszerződés részévé.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla a törzskönyv birtokban tartását atipikus biztosítéknak minősítő alperesi álláspontot sem, helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felek ilyen tartamú megállapodást nem kötöttek. Az opciós szerződés 7. pontja szerint a felek a vételi jog biztosítására a vételi joggal terhelt gépjármű tekintetében elidegenítési és terheli tilalmat kötöttek ki, ezzel összhangban rendelkezik az ÜSZ1. VI.1. pontja - többek között - arról, hogy a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű engedélyébe és a törzskönyvébe a hitelező javára a vételi jogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni, és ennek megfelelően akként rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg. Az elsőfokú bíróság a fenti szerződési rendelkezések helytálló, Ptk. 207. § (1) bekezdése szerinti értelmezésével állapította meg, hogy az alperes jogelődje a vételi jog alapítására tekintettel jutott a perbeli gépjármű törzskönyvéhez, a törzskönyv birtoklása tehát az opciós joghoz kapcsolódó járulékos jogosultság, így osztja annak jogi sorsát.

A kölcsönjogviszonyt tartalmazó okiratok szerkezeti felépítéséből sem következik más, figyelemmel arra, hogy az elsődleges biztosítékként funkcionáló opciós megállapodást, valamint az ugyancsak a biztosítéki szerepet betöltő adásvételi szerződést egyaránt külön-külön okiratba foglalták. Amennyiben a törzskönyv birtokban tartását is önálló biztosítéknak tekintették, indokolatlan lett volna a fentiekől eltérő azon eljárás, hogy az e körbeni szerződési akaratukat nem külön okiratba foglalják, hanem általános szerződési feltételként rögzítik.

A fellebbezésben is állított biztosítéki megállapodás létrejöttének a megállapítására az ÜSZ1. IV.9. pontja és VI.1. pontja egybevetése sem vezet, a fellebbezésben hivatkozott nyelvtani értelmezés ugyanis a IV.9. pontban foglaltak nem megengedett kiterjesztő értelmezésén alapul; amennyiben alperesnek az volt a célja, hogy mindaddig magánál tarthassa a kölcsönből finanszírozott gépjármű törzskönyvét, amíg a kölcsönszerződésben eredő valamennyi fizetési kötelezettség maradéktalanul kiegyenlítést nem nyer, úgy ezen szerződési akaratát egyértelműen, félreértésre okot nem adóan kellett volna megszövegeznie. Ennek elmaradása a Ptk. 207. § (2) bekezdése értelmében a terhére kell, hogy essen; az ÜSZ1. IV.9. pontja így csupán azon egyik esetnek tekinthető, amikor a pénzügyintézet a törzskönyv kiadását nem tagadhatja meg.

(Ezzel teljesen azonos álláspontra helyezkedett több - jelen tényállással egyezőséget mutató perben hozott - szegedi bírósági határozat, a fellebbezésben hivatkozott ítéletek viszont eltérő tényálláson alapuló, elvi jelentőséggel nem bíró határozatok.)

Mindebből következően helytállóan került sor annak megállapítására, hogy a törzskönyv birtokban tartása a vételi joghoz kapcsolódó, azt biztosító mellékkötelezettség, és miután az opciós jog - ugyancsak helyesen levont jogi következtetés szerint - megszűnt, az alperes törzskönyv birtoklására vonatkozó jogosultsága is megszűnt, ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a keresetnek helyt adva alperest kötelezte a gépjármű törzskönyvének a kiadására, és pótolta a gépjárművet terhelő jogosultság törléséhez szükséges alperesi jognyilatkozatot.

Figyelemmel arra, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg

érdemben eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a fenti indokolásbeli pontosítással és kiegészítéssel - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte felperes másodfokú perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján 15.000 forint + áfa összegben meghatározott jogi képviseleti munkadíjból, valamint a 2. § (1) bekezdés b) pontja alapján jogszerűen felszámítható 5.770 forint útiköltségből, mint készkiadásból áll.

Budapest, 2016. május 24.

Dr. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.
s.k.
előadó bíró

Dr. Felker László
bíró